

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก
อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
People's participation in the Community development
of Nong Phak Nak, Sam Chuk District, Suphan Buri Province

เอกบุตร สว่างศรี*
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พระพงศ์ ภัคศิริ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 372 คนและทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และใช้ LSD ทดสอบความแตกต่างรายคู่หากพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วปรากฏว่า ด้านการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับน้อยตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า มีเพียงประชาชนที่มี อายุและอาชีพที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

*นักศึกษาหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**อาจารย์ที่ปรึกษา

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาความแตกแยก ความไม่ร่วมมือ และการขาดความสามัคคีของคนในประเทศ อีกทั้งยังเผชิญกับความท้าทายในการสร้างความมั่งคั่งของชาติและบริบทของสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปทำให้สังคมถูกกระตุ้นให้เกิดการปรับตัวและการได้รับอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้นทั้งเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ทำให้ประเทศถูกผลักดันให้เร่งพัฒนาเพื่อก้าวไปสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ด้วยความเจริญอย่างรวดเร็วได้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ปัญหาของสังคมที่มีความซับซ้อนหรือปริมาณมากขึ้นไปด้วยไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ของชาติกับผลประโยชน์ทางการแข่งขัน การมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญและเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดการพัฒนา ประเทศหรือชุมชนจะไม่เกิดการพัฒนหากขาดการมีส่วนร่วมจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ชุมชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นชุมชนชนบท ที่อยู่ในความดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักนาก เนื่องจากเป็นชุมชนเกษตรกรรมอาชีพหลักของคนในชุมชนส่วนใหญ่คือการทำเกษตรกรรมและการค้าขาย ทำให้ชุมชนเจอปัญหาการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน สาเหตุเกิดจากการที่คนในชุมชนไม่ค่อยมีเวลาว่างเพราะต้องออกจากบ้านไปค้าขาย ทำนาและทำสวน จึงเป็นเรื่องยากที่จะทำให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพร้อมกัน ส่วนใหญ่ผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมจะเป็นผู้สูงอายุและเด็กเล็กเนื่องจากผู้สูงอายุไม่ได้ทำงานจึงมีเวลาว่างมาเข้าร่วมและพาเด็กเล็กที่ลูกหลานนำมาให้เลี้ยงไปด้วย ทำให้ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมของคนในวัยอื่นและไม่สามารถพัฒนาได้ตามเกณฑ์ที่ควรจะเป็น ฉะนั้นการมีส่วนร่วมจึงเป็นเรื่องที่สำคัญมากทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือ ร่วมแรงและร่วมใจกัน เพราะทำให้คนในชุมชนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมแสดงความคิดเห็น และยังทำให้เกิดความรักความสามัคคีต่อกันภายในชุมชนจึงจะเกิดการพัฒนา

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนและแก้ปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมของคนในวัยอื่น เพราะหากสามารถกระตุ้นให้ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมก็จะทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่ความเจริญของชุมชนเพื่อรองรับสู่การพัฒนาเป็นประเทศไทย 4.0

คำถามการวิจัย

- 1.ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี อยู่ในระดับใด
- 2.ปัจจัยด้านเพศ อายุ การศึกษา และอาชีพส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ด้านได้แก่

1.ได้ศึกษาตามแนวความคิด 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านร่วมดำเนินการ ด้านการได้รับประโยชน์และด้านประเมินผล

2.ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน

ด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนทั้งสิ้น 5,306 คน

ด้านเวลา ช่วงระยะเวลาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือ ระหว่างเดือนตุลาคม 2564-เดือนพฤศจิกายน 2564

สมมติฐาน

- 1.ประชาชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน
- 2.ประชาชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน
- 3.ประชาชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน
- 4.ประชาชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2.ทำให้ทราบถึงปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ละอาชีพส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกันหรือไม่

แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Cohen and Uphoff (1981) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของชุมชนว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติได้แก่

- 1.การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ
- 2.การมีส่วนร่วมดำเนินการ
- 3.การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์
- 4.การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ

แนวคิดการมีส่วนร่วม

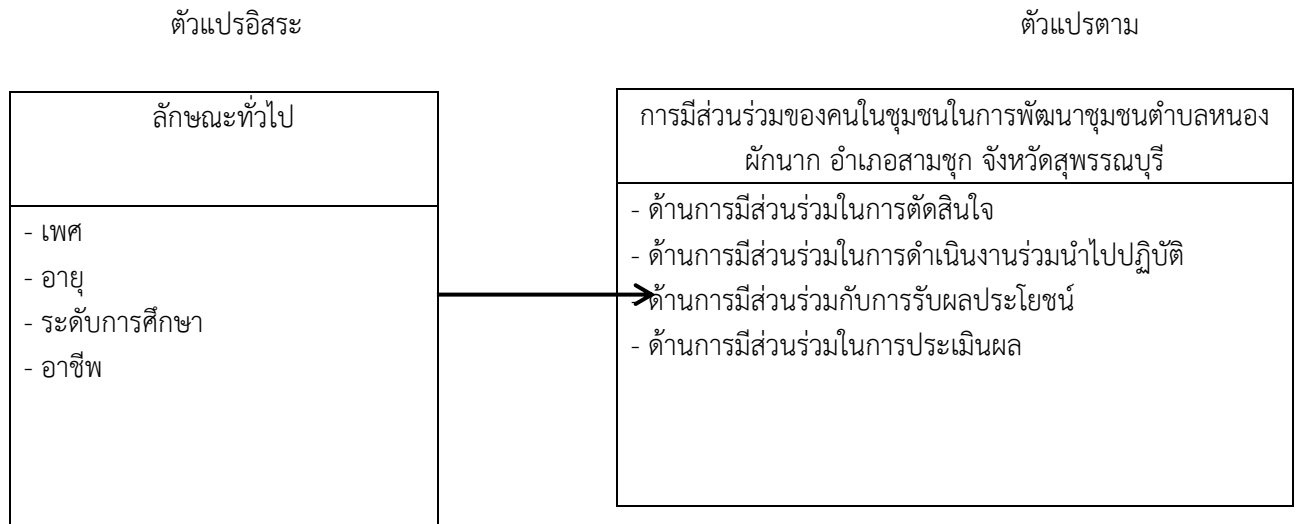
การมีส่วนร่วมถ้าพูดในภาษาชาวบ้านคือการร่วมคิดร่วมทำแต่ในทางวิชาการแล้วใน เป็นการร่วมคิดร่วมทำจนรวมไปถึง การติดตามผลการประเมินว่าผลนั้นเป็นอย่างไร สิ่งที่เราทำนั้นได้ประโยชน์อย่างไรแก่ตัวเราแก่คนรอบตัว หรือแก่สังคมบ้าง ถ้าจะอธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมสามารถอธิบายได้ว่าเป็นการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมหนึ่งที่ต้องอาศัยคนหลายคนมารวมตัวกันเพื่อทำบางสิ่งบางอย่าง เพื่ออะไรสักอย่างตามที่ได้ตั้งเป้าประสงค์ด้วยกันไว้ในตอนแรก และร่วมกันก่อนขึ้น ไม่ว่าจะ เป็น ร่วมมือ ร่วมแรงหรือร่วมใจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้เมื่อปฏิบัติหน้าที่เสร็จแล้วก็ทำการประเมินผลงานที่เราทำ ว่าสามารถทำได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ หรือได้ประโยชน์อย่างไร ซึ่งการที่จะสร้างให้คนเกิดความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมนั้น ผู้กระตุ้นจะต้องมีความเข้าใจสถานภาพทางกายภาพและสถานภาพทางสังคมก่อนเพื่อที่จะใช้วิถีในการดำรงชีวิตมาเป็นตัวกระตุ้น ให้ผู้ถูกกระตุ้นเกิดความรู้สึกอยากเข้าร่วม อยากทำอะไรที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับเรา เพื่อที่เขาจะได้รับประโยชน์และความสำเร็จเมื่อเขาสามารถทำตามสิ่งที่วางแผนไว้แล้วได้ การมีส่วนร่วมนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา เมื่อวัตถุประสงค์ของคนหลายๆคนคือสิ่งเดียวกัน พวกเขาจะยอมร่วมมือกันเพื่อทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้บรรลุสิ่งที่พวกเขาได้หมายปองไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฐิติอสิณา ใจเพียร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน (ฐิติอสิณา ใจเพียร,2558) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นราย

ด้าน จะพบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นรับฟังความคิดเห็นด้าน การมีส่วนร่วมในชั้นให้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในชั้นเสริมอำนาจ ตามลำดับ กระบวนการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเหมืองง่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะพบว่ามีค่าเฉลี่ยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ด้านขั้นตอนการติดตามและประเมินผลแผนด้าน ขั้นตอนการนำแผนไปปฏิบัติด้านขั้นตอนการจัดทำแผนตามลำดับ

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี การศึกษาครั้งนี้เป็นการ วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อการพัฒนาใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้เสนอวิธีการดำเนินการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจำนวน 5306 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตร Taro Yamane โดยกำหนดให้มีค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 5 หรือระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 372 ตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชูก จังหวัดสุพรรณบุรี โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ โดยสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประกอบด้วยคำถาม 8 ข้อ โดยแต่ละคำถามจะมีระดับการมีส่วนร่วม 4 ระดับได้แก่ มีส่วนร่วมมาก มีส่วนร่วมปานกลาง มีส่วนร่วมน้อย และมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี จากนั้นกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี และตรวจสอบเนื้อหาแบบสอบถามว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ด้วยตนเอง

2.การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 372 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและมีความสมบูรณ์ 372 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน โดยใช้วิธีการประมวลผลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพสถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่และร้อยละ

2.วิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี สถิติที่ใช้คือสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยใช้สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามีมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD (Least significant difference test)

ผลการวิจัย

1.พบว่าเพศของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 372 คน ส่วนมากเป็นเพศหญิง มีจำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 และเพศชายจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6

2.พบว่าอายุของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 372 คน ส่วนมากอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดคือ 188 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.8 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 18 ปี มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4

3.พบว่าระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 372 คน ส่วนมากอยู่ในระดับประถมศึกษาซึ่งมีจำนวนมากที่สุดคือ 142 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 36 อยู่ในระดับ

การศึกษาปริญญาตรีมีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และน้อยที่สุดอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

4.พบว่าอาชีพของกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 372 คน ส่วนมากเป็นอาชีพ เกษตรกรรม มีจำนวนทั้งสิ้น 137 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาเป็นอาชีพค้าขายมีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 รองลงมาเป็นอาชีพข้าราชการมีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และน้อยที่สุดคืออาชีพธุรกิจส่วนตัวมีจำนวนทั้งสิ้น 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีการจำแนกได้

พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.30 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วปรากฏว่าด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและด้านการร่วมการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.64 และ 2.62 ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยที่ 2.17 และ 1.77

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่ต่างกันทั้งในภาพรวมรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีช่วงอายุแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านแล้วพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่ต่างกันทั้งในภาพรวมรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีช่วงอาชีพแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ และเมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านแล้วพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1.กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 372 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 55.4 และเป็นเพศชาย 166 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6

2.กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 372 คน ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุ 51-60 ปี มีจำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 50.5 รองลงมา เป็นผู้ที่อยู่ในกลุ่มอายุ 60ปีขึ้นไป มีจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 อยู่ในกลุ่มอายุ 31-40 ปี มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 อยู่ในกลุ่มอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.1 อยู่ในกลุ่มอายุ 21-30 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.4 และน้อยที่สุดอยู่ในกลุ่มอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 4

3.กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 372 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาที่มีจำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาเป็นกลุ่มที่อยู่ในระดับการศึกษามัธยมหรือเทียบเท่าที่มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 36 กลุ่มที่อยู่ในระดับการศึกษาปริญญาตรีที่มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และน้อยที่สุดคือกลุ่มที่อยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรีที่มีจำนวน 79 คนคิดเป็นร้อยละ 2.7

4.กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 372 คน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกรมีจำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 รองลงมาเป็นอาชีพค้าขาย มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 อาชีพข้าราชการมีจำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และน้อยที่สุดคืออาชีพธุรกิจส่วนตัวมีจำนวน 46 คนคิดเป็นร้อยละ 12.4

5.ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.30 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วปรากฏว่า การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.62 อยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.17 อยู่ในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.77 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

การทดสอบสมมติฐาน

1.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุกจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีเพศต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกันทั้งในด้านภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุกจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอายุต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุกจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกันทั้งในด้านภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4.การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุกจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้วพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีสามารถอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1.ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.30 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วปรากฏว่า การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ 2.64 อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็นการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.62 อยู่ในระดับ

ปานกลาง การมีส่วนร่วมในการดำเนินการมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.17 อยู่ในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.77 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ขาดจิตสำนึกที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อประโยชน์ของสาธารณะ ประชาชนขาดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมหรืออาจจะขาดการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐทำให้ประชาชนไม่ได้รับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตติอสิณา ใจเพียร ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน (จิตติอสิณา ใจเพียร, 2558) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายเพิ่มเป็นรายด้านดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับปานกลางซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิศร ยืนยง ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก (ธนิศร ยืนยง, 2561) ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง จากความคิดเห็นของผู้วิจัยมองว่าในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาชุมชนประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำเรื่องต่างๆ

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับน้อยซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ วิษณุ หยกจินดา ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี (วิษณุ หยกจินดา, 2557) ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกร่าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และในด้านการดำเนินงานมีส่วนร่วมในระดับมาก อาจจะเป็นเพราะประชาชนในตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ขาดความกระตือรือร้นในการร่วมดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาชุมชน

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จากการศึกษพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับน้อยซึ่งยังขัดแย้งกับงานวิจัยของ อาภาพร ทองแก้ว ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคนในสามชุก ตลาตรี้อยปี(อาภาพร ทองแก้ว:2562) จากการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุก ตลาตรี้อยปี พบว่า คนในชุมชนมีส่วนร่วมใน ระดับมากที่สุด ด้านการประเมินผลมีส่วนร่วมมากที่สุด จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลพบว่าประชาชนไม่ตระหนักถึงผลประโยชน์จากการพัฒนาชุมชน ซึ่งจะมีก็ได้หรือไม่มีก็ได้ทำให้ประชาชนในชุมชนมองไม่เห็นความสำคัญของผลประโยชน์ที่ได้รับ

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินและติดตามผล จากการศึกษพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการวิจัยผู้วิจัยให้ความเห็นได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ไม่น่าค่อยสนใจการประเมินผลหรือส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่วิจารณ์ไม่ออกความเห็นทำให้ขาดการติดตามผลและสังเกตการณ์ เหตุผลอาจมาจากคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมมากเท่าที่ควรทำให้การประเมินและการติดตามยังไม่มากพอ

2.เปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยบุคคลส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกันหรือไม่สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ประชาชนในตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีเพศต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจจะเป็นเพราะในปัจจุบันความเหลื่อมล้ำที่ผู้ชายมีต่อผู้หญิงนั้นได้เริ่มหายไปจนหมดแล้ว ทำให้สังคมปัจจุบันเกิดความเท่าเทียมผู้หญิงมีสิทธิเสรีภาพเท่าผู้ชายสอดคล้องกับทฤษฎีของคูฟแมน Koufman (1949) ที่ว่าด้วยเพศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ประชาชนในตำบลหนองฝักนก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอายุต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากความคิดเห็นของผู้วิจัย อายุสามารถบ่งบอกได้ถึงวุฒิภาวะในตัวของคุณคนทำให้อายุมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมากแต่ก็อาจจะไม่ใช่เสมอไปถ้าความกระตือรือร้นกับแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมมีไม่มากพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเดิม แพทย์รังษี ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลตำบลท่าหลวง

อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี (ประเดิม แพทย์รังษี, 2556) ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับค่อนข้างมาก ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ประโยชน์จากการเข้าร่วม อิทธิพลของผู้นำ ความผูกพันต่อท้องถิ่นและความเข้มแข็งของเครือข่าย และเมื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมกับตัวแปรพื้นฐานจะพบว่า ตัวแปรที่สามารถจำแนกความแตกต่างของการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือตัวแปรอายุ

ประชาชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน เพราะระดับการศึกษาทำให้เราตระหนักถึงหน้าที่ที่เราควรจะทำ และการศึกษาสูงกว่าทำให้เข้าใจและมองเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมได้มากกว่า

ประชาชนในตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิณฑทัต บนขุนทด, ธีรร์ พิมมานุรักษ์, ธนัชพร หาได้, สันติ คู่กระสังการศึกษารื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ (ปิณฑทัต บนขุนทด, ธีรร์ พิมมานุรักษ์, ธนัชพร หาได้, สันติ คู่กระสัง: 2562) ซึ่งผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากความเห็นของผู้วิจัย อาจบอกได้ว่าผู้มีอาชีพต่างกันอาจมีความเห็นและมุมมองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกรอบอาชีพทำให้มีความเห็นไม่เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

1. จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลหนองผักนาก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรีทำให้รู้ว่าประชาชนในชุมชนนั้นมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนน้อย และทำให้ชุมชนไม่เกิดการพัฒนาเนื่องจากขาดความร่วมมือกัน รัฐอาจจะต้องยื่นมือเข้ามาช่วยเพื่อเป็นกระบอกเสียงหลักในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเช่น กำหนดนโยบายที่ทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือมอบหมายงานให้คนในชุมชนทำและประเมินผลการทำงานของทุกฝ่าย

2. จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาชุมชนโดยให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ เพื่อที่ทุกคนจะได้ออกมาช่วยกันทำกิจกรรมพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจปัญหาที่แท้จริงและสามารถแก้ไขปัญหาได้ และศึกษาแผนเพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ใหม่ๆ

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกในการวิจัยครั้งถัดไป เพื่อให้เกิดความหลากหลายในการได้ข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กนิษฐิกา ศอกกลาง ‘การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม บ้านธารปราสาท อำเภอนนสูง จังหวัดนครราชสีมา’ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อีสาน : 2556
- จิตติอลีนา ใจเพียร ‘การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเมืองง่า อำเภอมืองลำพุด จังหวัดลำพูน : ภายใต้งบระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น’ มหาวิทยาลัยเนชั่น, ตุลาคม 2558
- ธนิศร ยืนยง ‘การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก’ วารสารมหาจุฬานาครทรรค์ ปีที่5 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม 2561)
- ประเดิม แพทย์รังษี ‘การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษากรณี เทศบาลตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี’ สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ราชภัฏรำไพพรรณี, พฤษภาคม 2556
- ประยูร ศรีประสาธน์. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา.ปทุมธานี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2542
- ปิ่นถนัด บณขุณฑ,ริรร์ พิมมานุรักษ์,ธนัชพร หาได้,สันติ คู่กระสัง’การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลอิสาน อำเภอมือง จังหวัดบุรีรัมย์’คณะพยาบาลศาสตร์ บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น,มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬานาครทรรค์,ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนมกราคม-มีนาคม 2562
- วิษณุ หยกจินดา ‘การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน หมู่บ้านทุ่งกว้าง ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี’วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ,มหาวิทยาลัยบูรพา มิถุนายน 2557
- สุชาติ จักรพิสุทธ์ ‘การศึกษาทางเลือกของชุมชน’วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 27(4) : 18-23. (มิถุนายน-สิงหาคม 2547)
- อคิน รพีพัฒน์ ‘การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ:ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณะสุข 2547
- อภิญา กังสนารักษ์ ‘รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิภาพระดับคณะของสถาบันอุดมศึกษา กรุงเทพฯ.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2544
- อรัญ ทรัพย์ ‘การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ กรณีศึกษา ชุมชนป้อมพระกาฬ’คณะรัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,2558
- อภาพร ทองแก้ว (2562) ‘การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนสามชุกตลาดร้อยปี’
<https://www.mbasmanagers.com/fileadmin/thesis/plan-a/2019/4012.pdf>

Arnstien, S.R.(1969) A Ladder of Citizen Participation. Journal of the American Institute of Planners, 35(4).

Cohen, J.M. and Uphoff , N.T. Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation. Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University, 1981.

Fornaroff, A. Community involvement in Health System for Primary Health Care.Geneva: World Health Organization, 1980.

G.E. Berkley. (1975). The Craft of Public Administration. Boston: Allyn and Bacon.

Koufman, H.F. Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities.

Agricultural Experiment Station Bulletins, March, 1949.

Reeder, W.W. Some Aspects of The Information Social Participation of Farm Families in

New York State. New York: Unpublished Ph.D Dissertation , Cornell University,

1974.

William, E. (1976) . Electoral Participation in a Low Stimulus Election. Rural Development, 4(1)